

ProÇeviri 2012 sürümü ile Google Translate sitesinin Karşılaştırılması

Bilindiği gibi Google kullanıcılara online çeviri hizmeti sunmaktadır ve bu hizmet oldukça tatmin edici bir seviyededir. Ancak bu çeviri bazı kullanıcılara yeterli gelmeyebilir, ProÇeviri programı makine çevirisinde daha iyiyi arayanlara bir çözüm olması için üretilmiştir. ProÇeviri programının ne açılardan daha iyi olduğu aşağıda detaylı bir şekilde açıklanacaktır.

Not: Verilen örneklerde ProÇeviri 2012 3.0 programı ve Google Translate Ocak 2012 çevirileri baz alınmıştır, Google çevirilerini zaman içinde değiştirebilmektedir.

1) Google cümlelerde özneyi dikkate almayabilmektedir. Örneğin,

Why are you here?

cümlesini ele alalım. Bu cümle “Neden buradasın?” anlamına gelmektedir ve ProÇeviri de çeviriyi bu şekilde yapacaktır. Google ise çeviriyi “Neden buradayız?” şeklinde yapmakta ve özneyi “sen” yerine “biz” olarak değiştirmektedir. Bu tür özne değişiklikleri anlam karışıklığına yol açabilmektedir.

2) ProÇeviri birçok durumda dilbilgisi kurallarına daha uygun cümle kuracaktır. Örneğin,

We rob banks.

cümlesi “Banka(ları) soyarız.” anlamına gelmektedir, ProÇeviri çevirisi de böyledir. Google ise aynı çeviriyi “Biz bankayı soymaya.” şeklinde yapacaktır. Kullanıcılar bunu “Biz bankayı soymaya gidiyoruz.” şeklinde algılayabilirler.

3) Google olumsuz cümleleri olumlu yaparak cümlenin anlamını tamamen değiştirebilmektedir. Örneğin,

I want nothing.

cümlesi “Hiçbir şey istemiyorum.” anlamına gelmektedir, ProÇeviri de bu doğrultuda çeviri yapacaktır. Google ise “Ben bir şey istiyorum.” şeklinde çeviri yaparak cümlenin yanlış anlaşılmasına yol açmaktadır. Aynı şekilde Google “I'm faster than him.” gibi cümleleri de olumlu iken olumsuz yapmaktadır.

4) Google bazı kelimelerin diğerk görevlerini hiç tanımamaktadır. Örneğın,

This is the safe!

cümlesini ele alalım. Bu cümle “Bu o kasa!” gibi bir anlama gelmektedir, ProÇeviri de “Bu kasadır!” şeklinde bir çeviri yapacaktır. Google ise “safe” kelimesinden önce “the” niteleyicisi olduğu için isim anlamı kullanılması gerektiğı halde sıfat anlamını vererek “Bu güvenli!” şeklinde doğru anlamdan oldukça uzak bir çeviri yapmaktadır.

5) Google cümlelerdeki kelimeleri yutabilmektedir. Örneğın,

I told you not to put things behind your ear.

cümlesini ele alırsak ProÇeviri “Kulağının arkasına şeyleri koymaman için sana söyledim.” şeklinde oldukça anlaşılır bir çeviri yapacaktır. Google ise aynı cümlenin çevirisini “Kulağınızın arkasına koymak için söyledim.” şeklinde yapmakta, “you”, “not” ve “things” kelimelerini hiç dikkate almamaktadır.

6) Google benzer şekilde çeviriye orijinal metinde olmayan kelimeler ekleyebilmektedir. Örneğın,

We're even.

cümlesi “Ödeştik.” anlamına gelmektedir, ProÇeviri de “Ödeşmişiz.” şeklinde yakın bir anlamı seçenekler arasında sunacaktır. Google ise “Biz bile konum.” şeklinde orijinal cümlede geçmeyen “konum” kelimesini çeviriye eklemekte ve buna bağılı olarak “even” kelimesinin anlamını da yanlış yorumlamaktadır.

7) Google kısaltmalarda hata yapabilmektedir. Örneğın,

Why're you cooling the drink?

cümlesini ele alalım. Doğru çeviri ProÇeviri'nin yaptığı “İçeceği neden soğutuyorsun?” çevirisidir. Google ise “İçecek soğutma Why're?” şeklinde çeviri yapmakta ve “Why are” kelime grubunun kısaltmasını tanımamaktadır.

8) Türkçe'de ekler anlaşılabilirlik açısından İngilizce'ye göre çok daha büyük önem taşımaktadır, Google ise ekler konusunda büyük sorun yaşamaktadır. Kino'nun kanosunun büyükbabasından kendisine nasıl ulaştığının anlatıldığı şu cümleye bakalım:

Kino's grandfather had brought it from Nayarit, and he had given it to Kino's father, and so it had come to Kino.

ProÇeviri çevirisi "Kino'nun büyükbabası Nayarit'ten onu getirmişti ve Kino'nun babasına onu vermişti ve böylece Kino'ya gelmişti." şeklindedir ve tamamen anlaşılırdır. Google ise aynı çeviriyi "Kino(yu) dedesi Nayarit getirmişti ve o Kino babası vermişti ve bu yüzden Kino gelmişti." şeklinde birçok açıdan yanlış anlaşılabilir olacak şekilde yapmaktadır.

Bir başka örnek,

So Harry had been brought up by his dead mother's sister and her husband.

ProÇeviri çeviriyi "Yani Harry ölü annesinin kız kardeşi ve (onun) kocası tarafından büyütülmüştü." şeklinde yapacaktır ki bu çeviri tamamen doğrudur. Google ise "Yani Harry(nin) ölü annesi kız kardeşi ve kocası tarafından getirilmiştir." şeklinde konuyla alakasız bir çeviri yapmaktadır.

9) Google kalıpları tanımakta birçok durumda zorlanmakta, kelimelerin asıl manasıyla çevrilmesi de bozuk çevirilere yol açmaktadır. Şu örneklere bakalım:

Don't rub my nose in it. // He sang under his breath. // He wrenched free his knife.

Bu örnekler sırasıyla ProÇeviri'nin yaptığı şekilde "Onu başıma kakma.", "Fısıldarcasına şarkı söyledi." ve "Bıçağını çekti." anlamına gelmektedir. Google ise bu kalıpları atladığı için "Burnumu ovmak etmeyin.", "Onun nefes altında seslendirdi." ve "O ücretsiz bıçağını koparıp." şeklinde anlamsız gözükten çeviriler yapmaktadır.

Başka bir örnek,

Stop beating around the bush.

ProÇeviri "Lafı dolandırmayı kes." şeklinde çeviri yaparken Google "Çalının etrafında dayak durdurun." şeklinde çeviri yapmaktadır.

10) Tırnak işaretleri Google'un kafasını karıştırabilmektedir. Örneğin,

"Touch nothing."

cümlesine bakalım. ProÇeviri "Hiçbir şeye dokunma." şeklinde doğru çeviri yaparken Google "Dokunmatik bir şey." şeklinde çeviri yapmaktadır. Google "How I Met Your Mother" gibi cümlelerde çeviri bile yapmayabilmektedir.

11) İngilizce'deki edatların doğru çevrilmesi anlaşılabilirlik açısından çok önemlidir. Örneğin şu cümlelere bakalım:

The cat was found by the tree.

I'm from an average family.

He handed the baby to Kino.

Doğru çevirilerin ProÇeviri'den anlaşılabilirliği şeklinde "Kedi ağacın yanında bulundu.", "Ortalama bir ailedenim." ve "Kino'ya bebeği uzattı." olması gerekirken Google "Kedi ağaç bulundu.", "Ben ortalama bir aile." ve "O Kino bebek verdi." şeklinde çeviri yapmaktadır. Google sırasıyla "by", "from" ve "to" edatlarını göz ardı etmektedir.

12) Google İngilizce'deki temel bağlaçları tanımakta zorlanmaktadır. Örneğin,

The man who looked at him was happy.

cümlesini ele alalım. ProÇeviri "Ona bakan adam mutluydu." şeklinde doğru bir çeviri yapacaktır, Google ise "who" bağlacını eksik yorumlamakta ve "Ona baktı adam mutlu oldu." şeklinde anlamı oldukça değiştirmektedir.

13) Google "to" içeren yardımcı fiil kalıplarını tanıırken sorun yaşamaktadır. Şu cümlelere bakalım:

I'm going to watch a movie.

Used I to go?

ProÇeviri "Bir filmi izleyeceğim." ve "Gider miydim?" şeklinde doğru çeviriler yaparken Google ise "Ben bir film izlemek için gidiyorum." ve "Gitmem için kullanılır?" şeklinde yanlış çeviriler yapmaktadır.

14) Google yaygın kullanılan bazı kelimeleri hiç tanımamaktadır. Örneğin,

Juana went to the water and waded in.

cümlesini ProÇeviri "Juana suya gitti ve bata çıka yürüdü." şeklinde çevirirken Google "Juana suya gitti ve içeri waded" şeklinde çeviri yapmaktadır.

15) Benzer şekilde Google mevcut kelimelerden ekle üretilen yeni kelimeleri tanıırken sorun yaşayabilmektedir. Örneğin,

Every year Kino refinished his canoe.

cümlesini ProÇeviri “Her yıl Kino kanosunu tekrar cilaladı.” şeklinde çevirirken Google “Her yıl Kino onun kano refinished.” şeklinde çeviri yapmaktadır.

16) Google soru cümlelerini yorumlarken sorun yaşayabilmektedir. Örneğin,

What wouldn't he give now for a message from his mother?

cümlesine bakalım. ProÇeviri “Şimdi annesinden bir mesaj için neler vermezdi?” olan doğru çeviriye yakın bir çeviri yaparken Google “Ne şimdi annesi bir mesaj vermez?” çevirisiyle anlam karmaşasına yol açmaktadır.

17) İngilizce’de sık kullanılan ve çok büyük öneme sahip “that” kelimesini doğru yorumlamak iyi bir çeviri için çok önemlidir. Şu cümlelere bakalım:

I wasn't that drunk.

It was the rifle that broke down the barriers.

ProÇeviri bu cümleleri “O kadar sarhoş değildim.” ve “Engelleri kıran tüfekti.” şeklinde doğru çevirirken Google “O sarhoş değildi.” ve “Bu engelleri kırdı tüfek oldu.” şeklinde yanlış çeviri yapmaktadır.

18) Google birden çok fiil içeren uzun cümlelerde daha çok hata yapmaktadır. Örneğin,

Harry cleaned the windows, washed the car, mowed the lawn, trimmed the flowerbeds, pruned and watered the roses, and repainted the garden bench.

cümlesini inceleyelim. ProÇeviri “Harry pencereleri temizledi, arabayı yıkadı, çimeni biçti, çiçek yataklarını kırptı, budadı ve gülleri suladı ve bahçe sırasını tekrar boyadı.” şeklinde oldukça iyi bir çeviri yaparken Google “Harry temizlenmiş, pencereler araba yıkanır, çim mowed, çiçek kesilmiş, gül budanmış ve sulanan ve bahçe tezgah boyandığı.” şeklinde daha hatalı ve az anlaşılır bir çeviri yapmaktadır.

19) Google alt cümlecikler içeren uzun cümlelerde bu cümleciklerin yerlerini değiştirerek sebep sonuç ilişkisinin yanlış yorumlanmasına yol açabilmektedir. Örneğin,

They slept at their posts in the shadow of the church so that no one crept in for consolation without their knowledge.

cümlesini ProÇeviri doğru şekilde “Onlar kilisenin gölgesinde onların yerlerinde uyudu öyle ki hiç kimse onların bilgisi olmadan teselli için içeri girmedir.” olarak çevirmektedir. Google ise “Kendi bilgisi olmadan hiç kimse teselli için süzüldü, böylece kilisenin gölgesinde Mesajları uyudu.” şeklinde diğer hataların yanı sıra bu açıdan da yanlış bir çeviri yapmaktadır.

20) Google bazı durumlarda aradaki “ve”, “veya” gibi bağlaçları atabilmektedir. Örneğin,

Mr. Weasley glanced at his watch and then at his wife.

cümlesini ele alalım. ProÇeviri “Bay Weasley saatine göz attı ve sonra karısına.” şeklinde oldukça iyi bir çeviri yapacaktır. Google ise “Bay Weasley karısı daha sonra saatine baktı.” şeklinde saate bakan kişinin Bay Weasley değil de eşi olduğunu ifade eden yanlış bir çeviri yapmaktadır.

Son bir örnek olarak Harry Potter - Sırlar Odası kitabından bir paragrafı, paragrafın orijinal Türkçe çevirisini ve bu cümlenin Google ve ProÇeviri tarafından yapılan çevirilerini vereceğiz. Bu şekilde daha iyi bir karşılaştırma yapabilirsiniz:

Orijinal Metin:

He carried Errol to a perch just inside the back door and tried to stand him on it, but Errol flopped straight off again so Ron laid him on the draining board instead, muttering, "Pathetic." Then he ripped open Hermione's letter and read it out loud:

Türkçe Çeviri (Sevin Okyay):

Errol'ı arka kapının hemen içindeki bir tüneğe taşıdı ve üzerinde durdurmaya çalıştı, ama hayvan hemencecik tünekten düştü. Ron da, "İçler acısı," diye mırıldanarak, onu bulaşıkların suyu süzülün diye koydukları tezgaha yerleştirdi. Sonra da Hermione'nin mektubunu açtı ve yüksek sesle okudu:

Google Translate Çevirisi:

O arka kapıdan hemen içinde bir tünek Errol yapılan ve üzerinde onu durmak için çalıştı, ama Ron, mırıldanıp, yerine boşaltma kurulu onu koydu, böylece Errol tekrar düz kapalı flopped "Acıklı." Sonra o açık Hermione Kullanıcı mektubu yırtılmıştı ve okumakyüksek sesle:

ProÇeviri Çevirisi:

Arka kapının hemen içinde bir tüneğe Errol'u taşıdı ve onda onu durdurmayı denedi ama Errol bir daha hemen düştü bundan dolayı Ron onun yerine bulaşık süzme yerinde onu koydu, mırıldanan, "Zavallı." Sonra Hermione'nin mektubunu yırtarak açtı ve yüksek sesle onu okudu:

Google Translate'in de elbette ProÇeviri programından daha iyi yaptığı çeviriler mevcuttur ama ProÇeviri çoğu zaman anlam ve dilbilgisi açısından daha doğru ve anlaşılır çeviriler yapacaktır. Ayrıca tatmin edici sonuç alınamayan cümlelerde sadece ProÇeviri'nin sunduğu kullanıcı yardımlı çeviri olanağı ile daha da iyi sonuçlar almak mümkündür.